

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Qvæstio XXII. An iudex promptior & facilior debeat esse ad torturam in
atrocioribus & occultis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

100. nu. 5. l. 1. & n. 22. Carrer. sup. num. 7. Mascard. concl. 1385. n. 4. Farinac. l. 2. q. 37. n. 79. & nu. 89.

Concl.
b

Debent ergo adesse iudicia sufficientia sed quæ ista? Respondeo Bart. aduertit certam de his doctrinam tradi non posse: quem alij sequuntur. Bart. in l. fin. D. de qu. & ibi plene Mars. & Blanc. de indic. & Clarus §. fin. q. 64. n. 17. ideo iudex potest arbitrari quæ sibi censeat sufficere. sic post multos Menoch. de arbit. cas. 270. num. 3. & cas. 474. nu. 1. & num. 47. dixi de hac re copiose d. lib. 5. sect. 3. & 4. quo me refero. Menochius. l. 1. de præsumpt. q. 44. à n. 9. posuit quadraginta tria iudicia ad torturam idonea. Bertazzin. conf. 213. numer. 8. vult duo iudicia leuia sufficere ad torturam quod intelligo etiam si in iure non sint expressa, dummodo sint per duos testes probata, & sint verisimilia, & probabiliter cõcludant Bald. conf. 515. n. 4. vol. 5. Item iudicium aliquo aliter animum iudicis, & in iure approbatum, sufficit. Bald. in l. cum citra C. de iur. dot. Crauer. conf. 6. num. 12. Simon de Pretis. conf. 15. numer. 19. Bart. Baiardus ad Clarum quæst. 64. numer. 56. quia plus debet operari in iudicis animo ceteris paribus iudicium iure expressum, quam non expressum.

Tertio vnustestis integer, & (vt vocant) inuulnerabilis, de propria scientia per sensum corporis deponens. gloss. Bald. Angel. Salic. & alij in d. l. si quis. Angel. in lib. tormentis C. de quæstio. Bald. conf. 259. numer. 5. lib. 1. Marsi conf. 46. nu. 1. Andreas Siculus conf. 47. num. 6. & 7. lib. 1. Paris. conf. 15. nu. 3. lib. 4. & alij post quos Farina. q. 37. n. 56. cum seqq. Quod si integer nõ esset, aliquod aliud adminiculum requireretur Menoch. de præsumpt. l. 1. q. 89. n. 10. & 11. Clarus. q. 21. n. 2. vel si desit adminiculum, nõ poterit deueniri, nisi ad leuem torturam, & nõ ad plenam, post alios Clarus quæstio. 64.

A num. 32. Farinac. sup. num. 64. Denique receptum, quod vnum iudicium etiam remotum sufficiat ad torturam (Ioann. And. ad Specul. in titul. de præsumpt. §. species in maiore addit. Alexand. & alij apud Clarum q. 64. num. 14.) quam ego non libenter sequerer, nisi concurrere aliquo alio adminiculo, vt moderatur Clarus in quæst. 21. & Farina. supra n. 47. vel in occultis ad quæstionem leuem, ordinaria minorem. Gramm. voto. 17. n. 18. Clarus d. q. 21. col. vlt.

B Quando non sunt satis idonea iudicia ad torturam, & iudex habet causas suspicandi reum esse culpabilem: consulunt latrunculatores, vt reus saltem terreatur verbis, & vultu, & torturæ comminatione. Bald. in l. 2. C. quorum appellat. n. 5. Bossius tit. de indic. n. 24. sed alij ad hoc requirunt aliqualem iudicis præsumptionem. sic Fran. Person. tit. de tortur. nu. 77. & Farinac. monet ne terror iste verbalis admoueat perlonis valde timidus, quæst. 37. num. 102. & 103.

C Si præsumptio iudicis esset bene fundata, posset verbis adiungere facti aliquid, admouere reum ante equuleum, expoliari, & quandoque ligari facere, immo & modicum eleuari, sine quæstione. Paul. Grilland. de indic. qu. 4. in 2. & 3. grad. ad torturæ. Corrad. titul. de negat. crimin. n. 41. Person. sup. num. 78. & Farinac. d. q. 37. n. 105. Quanquam nec in his certa regula potest iudici præscribi. Cartar. in Pract. c. 112. nisi Farina. q. 38. n. 33.

D

QVÆSTIO XXII.

E An iudex promptior & facilior debeat esse ad torturam in atrocioribus & occultis?

I Vre certum est. vbi aliter veritas haberi nõ potest, facilius cõcedi vt venia-

tur ad quaestionem l. D. Pius D. de quaest. & cum in hoc crimine strigū raro vel nunquam aliter queat veritas haberi, quia conueniūt de nocte, & in locis desertis, & talia crimina sunt difficilis probationis. Menoch. de arbit. cas. 116. n. 14. Camillus Compeg. In addition. ad Zanchin. cap. 9. verb. num. quid poterit torqueri: Sequitur in hoc crimine vt in alijs occultis promptiorem ad torquendum debere esse iudicem. Idem in atrocioribus probatur, quia quo grauior morbus, hoc opus est remedio efficaciore & celeriore. Confirm. ex praecedentibus, quia si in his criminibus ad torquendum leuiores sufficientia indicia vt probatum quaest. 12. certe sequitur iudicem in his ad torquendum promptiorem & faciliorem esse debere. l. vbi C. de fals. hoc tenent Bald. in l. nemo deinceps C. de Episc. aud. num. 3. Alex. conf. 62. nu. 5. lib. 3. Gramm. decis. 33. n. 4. decis. 34. nu. 38. & conf. 33. n. 17. Igneus in l. 1. §. serui n. 75. D. ad Syllan. Brunus de indic. 2. p. q. 80. nu. 2. Abb. in c. at si clerici in fine. principij de iudic. Bosius de indi. n. 172. & 195. Clarus q. 64. nu. 6. qui vocat communem, & sane ibi in addit. Giarchar. u. lit. H. & Baiardus n. n. 19. multos allegant, idem defendit Bosius, d. concl. 6. v. 6. & vnanimiter sic responderunt interrogati DD. Ingolstadtenses Theologi & Iurisperiti anno 1590. Patruini Bononiens. & Friburg. Anno 1602. nec dubitandum hac de re puto.

QVÆSTIO XXIII.

An in hoc crimine dignitas à tormentis excuset?

Vt ordinario nobilitas & dignitas à tortura excusat, l. editum D. de quaest. lib. militis. eo. tit. Gramm. voto. 1. Bosius de indic. num. 102. vsq. 114. exci-

piunt quidam, nisi in officio deliquerint, vt idem Boss. n. 16 & Clarus §. fin. qu. 64. n. 16. sed exceptionem non approbant alij, cum Vulpello Farinac. d. q. 41. n. 48. Haud scio tamen an in iudicij no magis obtineat rigidior illa.

Hoc scio in crimine maleficij, vt in cæteris exceptis, nec nobilitatem nec dignitatem per se excusare à tormentis, textus sunt apertissimi. l. etsi excepta C. malef. l. de minore in pr. D. de quaestio. l. Decuriones C. eod. l. nullus. l. si quis alicui C. ad leg. lul. Maiest. l. proditores D. de remilit. l. si quis Decurio C. de fals. ca. in fidei. de heret. Marfil. d. l. editum. Bosius, de indic. n. 115. Damhauer. in pract. crim. cap. 41. rub. qui à tortura sint excusandi. nu. 7. Gramm. voto. 25. n. 5. Grill. de quaest. q. 4. Couarr. l. 2. var. res. cap. 9. Binsf. in d. l. etsi excepta concl. 7. Farin. q. 41. num. 100.

Leuius tamen torquendos docet Tiber. Decian. conf. 93. num. 137. fol. 2. quod æquum est, vt & illud: contra tales exigi indicia clariora quam cōtra alios, per tradita à Vulpello conf. 141. in princ. quem sequitur Baiard. ad d. Clari q. 64. num. 63. Verum tamen etiam hæc duo ab arbitrio iudicis dependent: quia cum reatus omne priuilegiū ademerit, iuxta fran. Marcum decis. 709. p. 1. tantum licebit iudici, cum illis qui priuilegio sunt exutis in penam facinoris de quo suspecti merito videntur, quantum cum illis qui nunquam priuilegio adiuti fuerunt.

QVÆSTIO XXIV.

An in atrocioribus maior debeat adhiberi tortura, quam in alijs criminibus.

SI cætera paria sint, & aliunde nihil obftet, certum est in his acerrimam esse torturam adhibendam,

per